

Warszawa, dnia 3 października 2018 r.

Poz. 1885

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾**

z dnia 11 września 2018 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa
w sprawie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, instruktorów i wykładowców**

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, instruktorów i wykładowców (Dz. U. poz. 280), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 20 września 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, instruktorów i wykładowców (Dz. U. poz. 1584 i 2283 oraz z 2018 r. poz. 1058).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity rozporządzenia nie obejmuje § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 20 września 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, instruktorów i wykładowców (Dz. U. poz. 1584 i 2283 oraz z 2018 r. poz. 1058), które stanowią:

„§ 2. W sprawach szkoleń rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających wprowadzanie, przekazywanie, gromadzenie i udostępnianie danych, na zasadach określonych w art. 100aa–100aq ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1260, z późn. zm.^{a)}), określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 957), z wyjątkiem § 1 pkt 2–4, 6, 7, 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11 i 12 oraz § 2, które wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”.

Minister Infrastruktury: *A. Adamczyk*

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. poz. 101 i 176).

^{a)} Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1926 oraz z 2018 r. poz. 79, 106, 138, 317, 650 i 957.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY I BUDOWNICTWA¹⁾

z dnia 4 marca 2016 r.

w sprawie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, instruktorów i wykładowców

Na podstawie art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2017 r. poz. 978, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczególowe wymagania w zakresie wyposażenia dydaktycznego, warunków lokalowych i placu manewrowego:
 - a) ośrodków szkolenia kierowców i innych podmiotów prowadzących szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdami silnikowymi lub tramwajem,
 - b) ośrodków szkolenia kierowców i innych podmiotów prowadzących szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdami silnikowymi lub tramwajem, spełniających dodatkowe wymagania w zakresie, o którym mowa w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami;
- 2) szczegółowy program oraz szczególowe warunki, tryb, zakres i sposób prowadzenia:
 - a) szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdami silnikowymi lub tramwajem,
 - b) szkolenia kandydatów na instruktorów i instruktorów oraz kandydatów na wykładowców i wykładowców,
 - c) warsztatów doskonalenia zawodowego dla instruktorów i wykładowców;
- 3) szczególowe warunki i tryb:
 - a) postępowania z dokumentami dotyczącymi osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdami silnikowymi lub tramwajem i kandydatów na instruktorów oraz wzory stosowanych dokumentów,
 - b) prowadzenia dokumentacji przez ośrodki szkolenia kierowców;
- 4) wzory dokumentów związanych z prowadzeniem szkolenia.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami;
- 2) pozwoleniu – rozumie się przez to pozwolenie na kierowanie tramwajem, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 3) osobie szkolonej – rozumie się przez to osobę, o której mowa w art. 21 ust. 1 ustawy;
- 4) egzaminie państwowym – rozumie się przez to egzamin, o którym mowa w art. 51 ustawy;
- 5) egzaminie wewnętrznym – rozumie się przez to egzamin, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 4 ustawy;
- 6) ośrodka egzaminowania – rozumie się przez to wojewódzki ośrodek ruchu drogowego, o którym mowa w art. 56 ust. 1 ustawy;

¹⁾ Obecnie działem administracji rządowej – transport kieruje Minister Infrastruktury, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. poz. 101 i 176).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2418 oraz z 2018 r. poz. 138, 650, 728, 957, 1039, 1098, 1099, 1284, 1544 i 1629.

- 7) osobie egzaminowanej – rozumie się przez to osoby, o których mowa w art. 49 ust. 1 ustawy;
 - 8) pojeździe szkoleniowym – rozumie się przez to pojazdy, o których mowa w art. 24 ustawy;
 - 9) pojeździe z automatyczną skrzynią biegów – rozumie się przez to pojazd, w którym nie ma pedału sprzęgła, a w przypadku motorowerów i motocykli ręcznej dźwigni sprzęgła;
 - 10)³⁾ profilu kandydata na kierowcę – rozumie się przez to profil, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- 10) (uchylony).⁴⁾**

Rozdział 2

Ośrodek szkolenia kierowców

§ 3. 1. Ośrodek szkolenia kierowców i inne podmioty prowadzące szkolenie osób szkolonych powinny spełniać następujące wymagania:

- 1) sala wykładowa powinna:
 - a) mieć powierzchnię nie mniejszą niż 25 m²,
 - b) być wyposażona w stoliki i miejsca siedzące dla każdej osoby biorącej udział w szkoleniu,
 - c) być przystosowana do szkolenia minimum 10 osób,
 - d) być oświetlona, ogrzewana i przewietrzana,
 - e) być odizolowana od innych pomieszczeń,
 - f) być oznaczona nazwą ośrodka szkolenia kierowców oraz informacją „Sala wykładowa”,
 - g) być wyposażona w pomoce dydaktyczne odpowiadające obowiązującemu stanowi prawnemu, obejmujące co najmniej:
 - tablicę do pisania,
 - makietę lub programy komputerowe umożliwiające symulowanie sytuacji na drodze,
 - tablice poglądowe z zakresu szkolenia, programy komputerowe lub filmy wideo prezentujące: zasady bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym, zasady kierowania pojazdem, podstawowe czynności kontrolno-obsługowe i zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadku,
 - przedmioty i urządzenia umożliwiające korzystanie z tych pomocy dydaktycznych;
- 2) pomieszczenie biurowe powinno:
 - a) być oznaczone przez wskazanie nazwy, adresu oraz godzin pracy ośrodka szkolenia kierowców,
 - b) umożliwiać obsługę osób i przechowywanie dokumentacji związanej z prowadzonymi szkoleniami w sposób uniemożliwiający dostęp osób postronnych;
- 3) plac manewrowy powinien:
 - a) mieć nawierzchnię asfaltową, betonową lub kostkową,
 - b) być wyłączony z ruchu pojazdów innych niż pojazdy szkoleniowe,
 - c) umożliwiać, przez trwałe wyznaczenie odpowiednich stanowisk, wykonanie każdego z zadań egzaminacyjnych przewidzianych do wykonania na placu manewrowym na egzaminie państwowym, z wyjątkiem ruszania na wzniesieniu, odpowiednio do zakresu prowadzonego szkolenia,
 - d) umożliwiać jazdę tramwajem na odcinku o długości co najmniej 100 m oraz powinien być wyposażony w sieć trakcyjną i torowisko umożliwiające realizację zadań wchodzących w skład części praktycznej egzaminu w zakresie pozwolenia realizowanej na placu manewrowym – dotyczy podmiotu prowadzącego szkolenie w zakresie pozwolenia.

³⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 4.

⁴⁾ Przez § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 20 września 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, instruktorów i wykładowców (Dz. U. poz. 1584 i 2283 oraz z 2018 r. poz. 1058), które wejdzie w życie z dniem wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających wprowadzanie, przekazywanie, gromadzenie i udostępnianie danych, na zasadach określonych w art. 100aa–100aq ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1260, z późn. zm.), określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 957).

2. Jeżeli w sali wykładowej jest prowadzone jednocześnie szkolenie dla więcej niż 20 osób, to minimalna wymagana powierzchnia sali zostaje zwiększona o 1 m² – dla każdej szkolonej osoby powyżej liczby 20 osób.

3. W pobliżu sali wykładowej powinna znajdować się toaleta.

4. Pojazdy wykorzystywane do prowadzenia szkolenia powinny być oznaczone nazwą i adresem ośrodka szkolenia kierowców umieszczonymi na zewnątrz pojazdu na jego prawej i lewej stronie – z wyjątkiem motocykli, przyczep i tramwajów; litery i cyfry oznaczenia powinny być czytelne.

5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do ośrodków szkolenia kierowców prowadzonych przez jednostki wojskowe oraz jednostki organizacyjne służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz do pojazdów zastępczych stosowanych do prowadzenia szkolenia w przypadku pozostawienia podstawowego pojazdu szkoleniowego w naprawie.

6.⁵⁾ W przypadku wykorzystywania do poruszania się za osobą szkoloną w zakresie prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, i A:

- 1) motocykla, instruktor powinien być ubrany w kamizelkę odblaskową z napisem „Instruktor”;
- 2) pojazdów innych niż wymienione w pkt 1, pojazdy te powinny być oznaczone widoczną dla innych uczestników ruchu informacją o prowadzonym szkoleniu umieszczoną z tyłu pojazdu.

§ 4. W celu uzyskania poświadczenia o spełnianiu dodatkowych wymagań, zwanego dalej „poświadczeniem”, oprócz wymagań, o których mowa w § 3 i art. 31 ust. 1 ustawy, należy spełnić następujące dodatkowe wymagania w zakresie:

- 1) sali wykładowej, która powinna być wyposażona w:
 - a) cyfrowe urządzenie zobrazowania wielkoformatowego oraz urządzenie komputerowe umożliwiające współpracę z tym urządzeniem,
 - b) stanowiska komputerowe przeznaczone do prowadzenia szkolenia w sposób, o którym mowa w art. 23 ust. 3 ustawy – jeżeli takie szkolenie ma być prowadzone;
- 2) lokalu biurowego, który powinien:
 - a) posiadać osobne pomieszczenie wyłącznie do przyjmowania interesantów,
 - b) zapewniać przechowywanie dokumentacji związanej ze szkoleniem w sposób uniemożliwiający dostęp osób postronnych,
 - c) być wyposażony w telefon,
 - d) być wyposażony w komputer z dostępem do Internetu;
- 3) placu manewrowego, który powinien umożliwiać, przez trwałe wyznaczenie odpowiednich stanowisk, wykonanie każdego z zadań egzaminacyjnych przewidzianych do wykonania na placu manewrowym na egzaminie państwowym dla prawa jazdy kategorii objętej poświadczeniem;
- 4) prowadzenia szkolenia, o którym mowa w art. 23 ust. 3 ustawy – należy dysponować odpowiednim specjalistycznym oprogramowaniem komputerowym wspomagającym proces kształcenia, które powinno zapewnić co najmniej:
 - a) przydzielenie osobie szkolonej indywidualnego identyfikatora pozwalającego na bezpośrednie śledzenie jej postępów w nauce,
 - b) przeprowadzenie zajęć w zakresie i w czasie wymaganych programem szkolenia,
 - c) zabezpieczenie przed ingerencją w kolejność prowadzonych zajęć,
 - d) przeprowadzenie testu sprawdzającego wiedzę po każdym module tematycznym szkolenia oraz zabezpieczenie przed ingerencją w jego wynik,
 - e) możliwość kontynuowania szkolenia wyłącznie po uprzednim uzyskaniu pozytywnego wyniku z testu sprawdzającego wiedzę, o którym mowa w lit. d.

⁵⁾ Dodany przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

Szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdami silnikowymi lub uprawnienia do kierowania tramwajem

§ 5. 1. Szkolenie osoby szkolonej jest przeprowadzane jako:

- 1) szkolenie podstawowe – przed przystąpieniem po raz pierwszy do egzaminu państwowego, w zakresie określonej kategorii prawa jazdy lub pozwolenia;
- 2) szkolenie uzupełniające – przeprowadzane na wniosek osoby, która ukończyła szkolenie podstawowe.

2. Szkolenie:

- 1) podstawowe – przeprowadza się zgodnie ze szczegółowym programem szkolenia dla osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi, motorowerami lub tramwajami, który jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) uzupełniające – przeprowadza się w zakresie ustalonym przez osobę szkoloną i kierownika ośrodka szkolenia kierowców, na podstawie szczegółowego programu szkolenia, o którym mowa w pkt 1.

3. W przypadku osób ubiegających się o uprawnienie do kierowania pojazdami w zakresie prawa jazdy kategorii:

- 1) B1 lub B – posiadających prawo jazdy kategorii C lub D,
- 2) AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1 lub D – posiadających odpowiednio prawo jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1 lub D z ograniczeniem do prowadzenia tylko pojazdów z automatyczną skrzynią biegów

– uznaje się, że te osoby odbyły szkolenie podstawowe w ramach procedury uzyskiwania dotychczas posiadanych uprawnień.

4.⁶⁾ W przypadku osób ubiegających się o uprawnienie do kierowania pojazdami w zakresie prawa jazdy kategorii B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D lub D+E – posiadających prawo jazdy kategorii B, lub uczestniczących w szkoleniu w ramach uzyskiwania prawa jazdy kategorii B, uznaje się, że osoby te odbyły szkolenie w zakresie nauki udzielania pierwszej pomocy w ramach uzyskiwania prawa jazdy kategorii B.

§ 6. 1.⁷⁾ Przed rozpoczęciem szkolenia osoba szkolona informuje ośrodek szkolenia kierowców, jednostkę wojskową, jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo szkołę o numerze identyfikującym profil kandydata na kierowcę umieszczonym w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 16a ustawy.

1.⁸⁾ Przed rozpoczęciem szkolenia osoba szkolona informuje ośrodek szkolenia kierowców, jednostkę wojskową, jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo szkołę o numerze identyfikującym profil kandydata na kierowcę umieszczonym w centralnej ewidencji kierowców.

2. Ośrodek szkolenia kierowców przed przyjęciem na szkolenie podstawowe lub szkolenie uzupełniające:

- 1) sprawdza, czy osoba szkolona spełnia warunki, o których mowa w art. 22 ustawy;
- 2)⁷⁾ pobiera na podstawie informacji, o której mowa w ust. 1, oraz na podstawie numeru PESEL osoby szkolonej albo daty urodzenia w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL informacje i dane zawarte w profilu kandydata na kierowcę udostępnionym w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 16a ustawy;
- 2)⁸⁾ **pobiera na podstawie informacji, o której mowa w ust. 1, oraz na podstawie numeru PESEL osoby szkolonej albo daty urodzenia w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL informacje i dane zawarte w profilu kandydata na kierowcę udostępnionym w centralnej ewidencji kierowców;**
- 3) wpisuje imię i nazwisko osoby szkolonej, jej numer PESEL albo datę urodzenia w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL oraz rodzaj szkolenia do książki ewidencji osób szkolonych;
- 4) przydziela osobie szkolonej instruktora prowadzącego;

⁶⁾ Dodany przez § 1 pkt 3 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

⁷⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 8.

⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 5 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4.

- 5) wydaje osobie szkolonej kartę przeprowadzonych zajęć stosowaną na kursie dla kandydatów na kierowców lub motornicznych lub tworzy dla niej kartę w systemie teleinformatycznym ośrodka szkolenia kierowców przed rozpoczęciem szkolenia w części:
 - a) teoretycznej albo
 - b) praktycznej – jeżeli zakres szkolenia obejmuje wyłącznie zajęcia praktyczne;
- 6) wpisuje do karty przeprowadzonych zajęć stosowanej na kursie dla kandydatów na kierowców lub motornicznych numer ewidencyjny instruktora prowadzącego przydzielonego danej osobie szkolonej.

3. Jednostka wojskowa lub jednostka organizacyjna służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, przyjmując osobę na szkolenie podstawowe lub uzupełniające:

- 1)⁷⁾ pobiera na podstawie informacji, o której mowa w ust. 1, oraz na podstawie numeru PESEL osoby szkolonej albo daty urodzenia w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL informacje i dane zawarte w profilu kandydata na kierowcę udostępnionym w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 16a ustawy;
- 1)⁸⁾ **pobiera na podstawie informacji, o której mowa w ust. 1, oraz na podstawie numeru PESEL osoby szkolonej albo daty urodzenia w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL informacje i dane zawarte w profilu kandydata na kierowcę udostępnionym w centralnej ewidencji kierowców;**
- 2) wpisuje imię i nazwisko osoby szkolonej oraz jej numer PESEL albo datę urodzenia w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL do książki ewidencji osób szkolonych oraz do dziennika przeprowadzonych zajęć;
- 3) wydaje osobie szkolonej kartę przeprowadzonych zajęć stosowaną na kursie dla kandydatów na kierowców lub motornicznych przed rozpoczęciem części praktycznej szkolenia;
- 4) wpisuje do karty przeprowadzonych zajęć stosowanej na kursie dla kandydatów na kierowców lub motornicznych numer ewidencyjny instruktora prowadzącego przydzielonego danej osobie szkolonej.

4. Szkoła, rozpoczynając zajęcia szkolne:

- 1)⁷⁾ pobiera na podstawie informacji, o której mowa w ust. 1, oraz na podstawie numeru PESEL osoby szkolonej albo daty urodzenia w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL informacje i dane zawarte w profilu kandydata na kierowcę udostępnionym w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 16a ustawy;
- 1)⁸⁾ **pobiera na podstawie informacji, o której mowa w ust. 1, oraz na podstawie numeru PESEL osoby szkolonej albo daty urodzenia w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL informacje i dane zawarte w profilu kandydata na kierowcę udostępnionym w centralnej ewidencji kierowców;**
- 2) wpisuje imię i nazwisko osoby szkolonej oraz jej numer PESEL albo datę urodzenia w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL do książki ewidencji osób szkolonych oraz do dziennika przeprowadzonych zajęć;
- 3) wydaje osobie szkolonej kartę przeprowadzonych zajęć stosowaną na kursie dla kandydatów na kierowców lub motornicznych przed rozpoczęciem części praktycznej szkolenia;
- 4) wpisuje do karty przeprowadzonych zajęć stosowanej na kursie dla kandydatów na kierowców lub motornicznych numer ewidencyjny instruktora prowadzącego przydzielonego danej osobie szkolonej.

5. Wzór książki ewidencji osób szkolonych jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

6. Wzór karty przeprowadzonych zajęć stosowanej na kursie dla kandydatów na kierowców lub motornicznych jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

7. Dokumenty, o których mowa w ust. 2 pkt 3 i 5, ust. 3 pkt 2 i 3 oraz ust. 4 pkt 2 i 3, mogą być prowadzone w odpowiadającej im postaci elektronicznej w systemie teleinformatycznym umożliwiającym niezwłoczny odczyt lub wydruk całości lub części zapisanych danych. Kierownik podmiotu prowadzącego szkolenie potwierdza swoje wpisy *bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu*⁹⁾ lub profilem zaufanym ePUAP, zgodnie z ustawą z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570 oraz z 2018 r. poz. 1000, 1544 i 1669), a instruktor, wykładowca, osoba, o której mowa w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2195 oraz z 2018 r. poz. 650, 1115, 1544, 1629 i 1669), lub osoba szkolona – podpisem elektronicznym lub unikalnym identyfikatorem i hasłem nadanymi w tym systemie.

⁹⁾ Obecnie: kwalifikowanym podpisem elektronicznym na podstawie art. 131 ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1579), która weszła w życie z dniem 7 października 2016 r.

8.¹⁰⁾ Podmiot prowadzący szkolenie, dokumentujący szkolenie w sposób określony w ust. 7, w przypadku awarii systemu teleinformatycznego lub braku dostępu do sieci internet, może przed rozpoczęciem zajęć, wydać osobie szkolonej kartę przeprowadzonych zajęć stosowaną na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczych. Kartę przeprowadzonych zajęć wypełnia się zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia. Dane w systemie teleinformatycznym uzupełnia się najpóźniej przed rozpoczęciem kolejnych zajęć. Po wprowadzeniu danych do systemu teleinformatycznego, do karty przeprowadzonych zajęć stosuje się przepis § 18 ust. 3.

§ 7. 1. Instruktor prowadzący:

- 1) koordynuje realizację procesu szkolenia kandydata na kierowcę lub motorniczego;
- 2) może brać udział w części praktycznej egzaminu państwowego na prawo jazdy na pisemny wniosek osoby szkolonej;
- 3) nie może ingerować w przebieg egzaminu, o którym mowa w pkt 2.

2. Instruktor prowadzący przeprowadza:

- 1) co najmniej 50% szkolenia praktycznego dla osoby szkolonej w danym ośrodku szkolenia kierowców;
- 2) egzamin wewnętrzny lub uczestniczy w nim.

3. Za instruktora prowadzącego uznaje się także instruktora, który:

- 1) został wyznaczony dla osoby szkolonej przez kierownika ośrodka szkolenia kierowców, jeżeli dotychczasowy instruktor nie prowadzi szkolenia w danej jednostce lub udokumentowane okoliczności uniemożliwiają mu wykonywanie obowiązków;
- 2) został wyznaczony dla osoby szkolonej przez kierownika ośrodka szkolenia kierowców, w którym kontynuuje szkolenie.

§ 8. 1. Przeprowadzenie poszczególnych zajęć w ramach szkolenia jest potwierdzane w karcie przeprowadzonych zajęć stosowanej na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczych każdorazowo:

- 1) w momencie rozpoczynania zajęć poprzez wpisanie daty i godziny rozpoczęcia szkolenia oraz numeru ewidencyjnego osoby prowadzącej zajęcia, jeżeli go posiada;
- 2) po zakończeniu zajęć poprzez wpisanie godziny zakończenia szkolenia i złożenie podpisu przez osobę prowadzącą zajęcia i osobę szkoloną.

2. W przypadku szkolenia prowadzonego przez jednostkę wojskową, jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub szkolenia prowadzonego przez szkołę na karcie przeprowadzonych zajęć stosowanej na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczych dokonuje się wpisu i potwierdzenia przeprowadzenia wyłącznie zajęć w zakresie części praktycznej. Potwierdzenie przeprowadzenia zajęć w zakresie części teoretycznej oraz nauki udzielania pierwszej pomocy jest dokonywane w dzienniku przeprowadzonych zajęć.

3. W przypadku wykładów prowadzonych zgodnie z art. 23 ust. 3 ustawy potwierdzenia odbycia zajęć teoretycznych w karcie przeprowadzonych zajęć stosowanej na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczych dokonuje wykładowca lub instruktor jednorazowo po zakończeniu wszystkich zajęć.

§ 9. 1. Liczbę godzin zajęć w zakresie części teoretycznej i praktycznej szkolenia dla każdej osoby podlegającej szkoleniu podstawowemu ustala indywidualnie instruktor prowadzący w porozumieniu z tą osobą, przy czym:

- 1) liczba godzin dla zajęć w zakresie części teoretycznej szkolenia nie może być mniejsza niż:
 - a) 26 godzin w zakresie prawa jazdy kategorii A1, A2, A, B1, B, T lub pozwolenia,
 - b) 4 godziny zajęć teoretycznych i ćwiczeń w zakresie udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych – dotyczy prawa jazdy kategorii A1, A2, A, B1, B, T i pozwolenia,
 - c) 20 godzin w zakresie prawa jazdy kategorii C1, C, D1, D,
 - d) 5 godzin w zakresie prawa jazdy kategorii AM,
 - e)¹¹⁾ 1 godziny zajęć teoretycznych i ćwiczeń w zakresie udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych – dotyczy prawa jazdy kategorii AM;

¹⁰⁾ Dodany przez § 1 pkt 4 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

¹¹⁾ Dodana przez § 1 pkt 6 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

- 2) liczba godzin dla zajęć w zakresie części praktycznej szkolenia nie może być mniejsza niż:
 - a) 5 godzin w zakresie prawa jazdy kategorii AM,
 - b) 15 godzin w zakresie prawa jazdy kategorii B+E,
 - c) 20 godzin w zakresie prawa jazdy kategorii A1, A2, A, C1, C1+E, D1+E lub T,
 - d) 25 godzin w zakresie prawa jazdy kategorii C+E lub D+E,
 - e) 30 godzin w zakresie prawa jazdy kategorii B1, B, C, D1 lub pozwolenia, z zastrzeżeniem pkt 5,
 - f) 60 godzin w zakresie prawa jazdy kategorii D;
- 3) wymagania, o których mowa w pkt 1, nie dotyczą osób ubiegających się o prawo jazdy kategorii B, C lub D, jeżeli posiadają prawo jazdy odpowiednio kategorii B1, C1 lub D1 albo zaświadczenie o uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu państwowego w zakresie prawa jazdy odpowiednio kategorii B1, C1 lub D1;
- 4) wymagania, o których mowa w pkt 1, nie dotyczą osób ubiegających się o prawo jazdy kategorii A2, jeżeli posiadają prawo jazdy kategorii A1, oraz osób ubiegających się o prawo jazdy kategorii A, jeżeli posiadają prawo jazdy kategorii A1 lub A2;
- 5) dla szkolenia w zakresie prawa jazdy kategorii C prowadzonego przez jednostki wojskowe dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej lub żołnierzy służby kandydackiej liczba godzin zajęć w zakresie części praktycznej szkolenia nie może być mniejsza niż 20.

2. W przypadku gdy osoba rozpoczyna szkolenie:

- 1) jednocześnie w zakresie więcej niż jednej kategorii prawa jazdy, to określona dla każdej kategorii, o której mowa w:
 - a)¹²⁾ ust. 1 pkt 1 lit. a, liczba godzin zajęć w zakresie części teoretycznej szkolenia ulega zmniejszeniu o 10, z tym że zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, przeprowadza się tylko raz dla wszystkich kategorii prawa jazdy, dla których jest prowadzone szkolenie równoległe,
 - b) ust. 1 pkt 1 lit. c, liczba godzin zajęć w zakresie części teoretycznej szkolenia ulega zmniejszeniu o 5;
- 2) w zakresie prawa jazdy kategorii C1, C, D1 lub D, to określona w ust. 1 pkt 2 liczba godzin zajęć w zakresie części praktycznej szkolenia ulega:
 - a) zmniejszeniu o 10 – w zakresie prawa jazdy kategorii C1 lub C, jeżeli osoba posiada odpowiednio prawo jazdy kategorii D1 lub D albo zaświadczenie o uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu państwowego w zakresie prawa jazdy odpowiednio kategorii D1 lub D albo równoległe uczestniczy w szkoleniu w zakresie prawa jazdy kategorii D1 lub D,
 - b) zmniejszeniu o 10 – w zakresie prawa jazdy kategorii C1 lub C, jeżeli osoba równoległe uczestniczy odpowiednio w szkoleniu w zakresie prawa jazdy kategorii C1+E lub C+E,
 - c) zmniejszeniu o 20 – w zakresie prawa jazdy kategorii D, jeżeli osoba posiada odpowiednio prawo jazdy kategorii C1 lub C albo zaświadczenie o uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu państwowego w zakresie prawa jazdy odpowiednio kategorii C1 lub C albo równoległe uczestniczy w szkoleniu w zakresie prawa jazdy kategorii C1 lub C,
 - d) zmniejszeniu o 20 – w zakresie prawa jazdy kategorii D1 lub D, jeżeli osoba równoległe uczestniczy odpowiednio w szkoleniu w zakresie prawa jazdy kategorii D1+E lub D+E;
- 3) w zakresie prawa jazdy kategorii A2, A lub B, to określona w ust. 1 pkt 2 liczba godzin zajęć w zakresie części praktycznej szkolenia ulega zmniejszeniu o 10, jeżeli osoba posiada odpowiednio prawo jazdy kategorii A1, A2 lub B1.

2a.¹³⁾ Za szkolenie prowadzone równoległe, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, uznaje się szkolenie prowadzone w tym samym czasie i przez ten sam podmiot. Zmniejszenie liczby godzin zajęć, odpowiednio teoretycznych lub praktycznych, następuje wyłącznie w przypadku, jeżeli szkolenia prowadzone równoległe zakończyły się przed przystąpieniem po raz pierwszy do egzaminu państwowego na prawo jazdy przez osobę szkoloną w zakresie jednej z kategorii prawa jazdy wchodzącej w zakres szkolenia.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

¹³⁾ Dodany przez § 1 pkt 6 lit. c rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

3. Zajęcia w zakresie części praktycznej szkolenia:

- 1) rozpoczyna się po przeprowadzeniu zajęć w zakresie części teoretycznej szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, c lub d – o ile część teoretyczna szkolenia jest wymagana;
- 2) w zakresie prawa jazdy kategorii:
 - a) A2, A – przez pierwsze 50% godzin zajęć mogą być prowadzone przy użyciu motocykli spełniających wymagania dla niższych kategorii prawa jazdy,
 - b) A1, A2, A lub B1 – powinny uwzględniać co najmniej 3 godziny jazdy poza obszarem zabudowanym, w tym na drogach o dopuszczalnej prędkości powyżej 70 km/h,
 - c) B, B+E, C1, C, C1+E, D1+E lub T – powinny uwzględniać co najmniej 4 godziny jazdy poza obszarem zabudowanym, w tym na drogach o dopuszczalnej prędkości powyżej 70 km/h,
 - d) D1, C+E oraz D+E – powinny uwzględniać co najmniej 10 godzin jazdy poza obszarem zabudowanym, w tym na drogach o dopuszczalnej prędkości powyżej 70 km/h,
 - e) D – powinny uwzględniać co najmniej 20 godzin jazdy poza obszarem zabudowanym, w tym na drogach o dopuszczalnej prędkości powyżej 70 km/h;
- 3)¹⁴⁾ prowadzi się łącznie na odcinku nie krótszym niż 50 km w trakcie jednych zajęć – dotyczy zajęć, o których mowa w pkt 2 lit. b–e, z wyłączeniem zajęć w zakresie prawa jazdy kategorii T;
- 4)¹⁵⁾ prowadzi się pod warunkiem, że osoba szkolona posiada przy sobie kartę przeprowadzonych zajęć.

§ 10. Godzina zajęć w zakresie części teoretycznej szkolenia równa się 45 minutom, a zajęć w zakresie części praktycznej szkolenia – 60 minutom.

§ 11. 1. Zajęcia w zakresie części praktycznej szkolenia nie mogą być dłuższe niż:

- 1) 2 godziny dziennie w okresie pierwszych:
 - a) 4 godzin szkolenia – w zakresie prawa jazdy kategorii AM, A1, A2 lub A,
 - b) 8 godzin szkolenia – w zakresie prawa jazdy kategorii innych niż określone w lit. a oraz pozwolenia;
- 2) 3 godziny dziennie – po określonych w pkt 1 godzinach dla zajęć w zakresie części praktycznej szkolenia dla prawa jazdy poszczególnych kategorii oraz pozwolenia;
- 3) 4 godziny dziennie – po zakończeniu 50% godzin zajęć w zakresie części praktycznej szkolenia dla prawa jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E oraz pozwolenia.

2. Podczas zajęć w zakresie części praktycznej szkolenia z osobą szkoloną dopuszcza się stosowanie urządzeń technicznych wspomagających komunikację, jeżeli osoba szkolona jest osobą, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824).

§ 12. Zajęcia w zakresie części praktycznej szkolenia w pojeździe mogą być prowadzone przez instruktora wyłącznie z jedną osobą szkoloną w obecności:

- 1)¹⁶⁾ dwóch dodatkowych uczestników kursu w przypadku szkolenia w zakresie prawa jazdy kategorii B1, B,
- 2)¹⁶⁾ do sześciu uczestników kursu w przypadku szkolenia w zakresie prawa jazdy kategorii B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E,
- 3) kandydatów na instruktorów wraz z ich wykładowcą,
- 4) kierownika jednostki prowadzącej szkolenie lub upoważnionego przez niego pracownika tej jednostki,
- 5) osoby sprawującej w imieniu starosty nadzór, o którym mowa w art. 43 ustawy,

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 6 lit. d tiret pierwsze rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

¹⁵⁾ Dodany przez § 1 pkt 6 lit. d tiret drugie rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

¹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 7 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

- 6) osoby sprawującej nadzór w imieniu jednostki lub organu, o których mowa w art. 47 ust. 1–3 ustawy,
 - 7) tłumacza, jeżeli osoba szkolona nie włada językiem polskim w stopniu umożliwiającym prowadzenie szkolenia,
 - 8) tłumacza języka migowego lub tłumacza systemu językowo-migowego, jeżeli osoba szkolona jest osobą, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się
- jeżeli pojazd jest wyposażony w wystarczającą liczbę miejsc siedzących.

§ 13. Instruktor prowadzący potwierdza w karcie przeprowadzonych zajęć stosowanej na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczych uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu wewnętrznego, a jeżeli nie przeprowadzał tego egzaminu, uzyskanie pozytywnego wyniku egzaminu potwierdza wyznaczony przez kierownika ośrodka szkolenia kierowców instruktor przeprowadzający ten egzamin.

§ 14. 1. Kierownik ośrodka szkolenia kierowców, dowódca jednostki wojskowej, kierownik jednostki organizacyjnej służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo dyrektor szkoły, który wydał kartę przeprowadzonych zajęć stosowaną na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczych, w przypadku przerwania szkolenia podkreśla i podpisuje kartę po ostatniej wpisanej pozycji. W przypadku prowadzenia dokumentacji w postaci elektronicznej kierownik ośrodka szkolenia kierowców przekazuje osobie szkolonej plik karty przeprowadzonych zajęć w formacie tekstowym lub rozszerzalnego języka znaczników (XML), opatrzony *bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu*⁹⁾, oraz dokonuje jej wydruku, podkreśla i podpisuje kartę po ostatniej wpisanej pozycji, oraz umieszcza odrębną informację, że karta była prowadzona w postaci elektronicznej.

2. W przypadku przerwania szkolenia osoba szkolona zachowuje kartę przeprowadzonych zajęć stosowaną na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczych, a podmiot prowadzący szkolenie załącza jej kopię lub jej elektroniczny odpowiednik do prowadzonej dokumentacji.

3.¹⁷⁾ Kierownik ośrodka szkolenia kierowców, dowódca jednostki wojskowej, kierownik jednostki organizacyjnej służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo dyrektor szkoły przesyła w postaci elektronicznej właściwemu organowi wydającemu prawo jazdy lub pozwolenie informację o przerwaniu szkolenia przez osobę szkoloną w celu udostępnienia przez ten organ profilu kandydata na kierowcę kolejnemu podmiotowi prowadzącemu szkolenie dla tej osoby.

3.¹⁸⁾ Kierownik ośrodka szkolenia kierowców, dowódca jednostki wojskowej, kierownik jednostki organizacyjnej służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo dyrektor szkoły zwalnia uprzednio zablokowany profil kandydata na kierowcę osoby szkolonej w celu umożliwienia pobrania go przez kolejny podmiot prowadzący szkolenie tej osoby.

4. Jeżeli karta przeprowadzonych zajęć jest podpisywana przez dowódcę jednostki wojskowej, kierownika jednostki organizacyjnej służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo dyrektora szkoły, wpisy w karcie uzupełnia się o potwierdzenie przeprowadzenia zajęć w zakresie części teoretycznej szkolenia oraz zajęć z zakresu zasad udzielania pierwszej pomocy – wynikających z dziennika prowadzonych zajęć.

5. Dyrektor szkoły, podpisując kartę przeprowadzonych zajęć, wydaje dodatkowo zaświadczenie potwierdzające rozpoczęcie szkolenia w ramach zajęć szkolnych.

§ 15. Osoba szkolona, kontynuując szkolenie w innym podmiocie prowadzącym szkolenie, przekazuje jego kierownikowi kartę przeprowadzonych zajęć, o której mowa w § 14 ust. 1. W przypadku gdy dotychczasowa dokumentacja była prowadzona w postaci elektronicznej, osoba szkolona przekazuje plik i oryginał wydruku karty przeprowadzonych zajęć. Kierownik ośrodka szkolenia kierowców lub innego podmiotu prowadzącego szkolenie stosuje odpowiednio przepisy § 6 ust. 1–4, zachowując poprzednią kartę przeprowadzonych zajęć w prowadzonej dokumentacji. Jeżeli podmiot prowadzący szkolenie prowadzi dokumentację w postaci elektronicznej, plik karty przeprowadzonych zajęć załącza do prowadzonej przez siebie dokumentacji, a wydruk karty może przekształcić do postaci elektronicznej.

§ 16. 1.⁷⁾ W celu wydania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, o którym mowa w art. 27 ust. 4 ustawy, kierownik ośrodka szkolenia kierowców lub innego podmiotu prowadzącego szkolenie aktualizuje profil kandydata na kierowcę w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 16a ustawy, o następujące dane:

¹⁷⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 18.

¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 8 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4.

1.⁸⁾ W celu wydania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, o którym mowa w art. 27 ust. 4 ustawy, kierownik ośrodka szkolenia kierowców lub innego podmiotu prowadzącego szkolenie aktualizuje profil kandydata na kierowcę w centralnej ewidencji kierowców, o następujące dane:

- 1) nazwę i numer podmiotu prowadzącego szkolenie;
- 2) datę rozpoczęcia szkolenia;
- 3) datę zakończenia szkolenia;
- 4)¹⁹⁾ kategorię, w zakresie której szkolenie zostało przeprowadzone;
- 5) liczbę godzin zajęć teoretycznych;
- 6) liczbę godzin zajęć praktycznych;
- 7) numer ewidencyjny instruktora prowadzącego;
- 8) numer ewidencyjny wykładowcy, który prowadził szkolenie – jeżeli dotyczy;
- 9) imię i nazwisko osoby dokonującej aktualizacji profilu.

2. Czynność, o której mowa w ust. 1, potwierdza się *bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu*⁹⁾ albo profilem zaufanym ePUAP, zgodnie z ustawą z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

3.²⁰⁾ Po zakończeniu szkolenia uzupełniającego kierownik ośrodka szkolenia kierowców lub innego podmiotu prowadzącego szkolenie aktualizuje profil kandydata na kierowcę osoby szkolonej w centralnej ewidencji kierowców o informacje, o których mowa w ust. 1.

§ 17. Po zakończeniu lub przerwaniu szkolenia przez osobę szkoloną do książki ewidencji osób szkolonych wpisuje się:

- 1) liczbę godzin zajęć w zakresie części teoretycznej lub praktycznej szkolenia przeprowadzonych w danym ośrodku szkolenia kierowców lub innym podmiocie prowadzącym szkolenie;
- 2) datę zakończenia lub przerwania szkolenia;
- 3) numer ewidencyjny instruktora prowadzącego szkolenie, o którym mowa w § 13.

§ 18. 1. Książkę ewidencji osób szkolonych:

- 1) przechowuje się przez okres 10 lat od daty dokonania w niej ostatniego wpisu;
- 2) przekazuje się właściwemu organowi prowadzącemu nadzór, w celu archiwizacji, niezwłocznie po:
 - a) rezygnacji z prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców,
 - b) wydaniu decyzji o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców,
 - c) uprawomocnieniu się orzeczonego przez sąd zakazu prowadzenia przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców.

2. Karty przeprowadzonych zajęć osób wpisanych do książki ewidencji osób szkolonych oraz kopie kart przeprowadzonych zajęć osób, które nie kontynuują szkolenia, przechowuje się przez okres 24 miesięcy od dnia dokonania w nich ostatniego wpisu. Po upływie tego okresu karty i ich kopie podlegają zniszczeniu.

3.²¹⁾ Przed zniszczeniem karty przeprowadzonych zajęć liczbę godzin przeprowadzonych zajęć w zakresie części teoretycznej lub praktycznej szkolenia wpisuje się odpowiednio do książki ewidencji osób szkolonych.

¹⁹⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez § 1 pkt 9 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

²⁰⁾ Dodany przez § 1 pkt 9 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4.

²¹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 10 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

4.²²⁾ Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2, kierownik ośrodka szkolenia kierowców lub innego podmiotu prowadzącego szkolenie przesyła w postaci elektronicznej właściwemu organowi wydającemu prawo jazdy lub pozwolenie informację o przerwaniu szkolenia przez osobę szkoloną, o której mowa w ust. 2, w celu udostępnienia przez ten organ profilu kandydata na kierowcę kolejnemu podmiotowi prowadzącemu szkolenie tej osoby.

4.²³⁾ Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2, kierownik ośrodka szkolenia kierowców lub innego podmiotu prowadzącego szkolenie zwalnia uprzednio zablokowany profil kandydata na kierowcę osoby szkolonej, o której mowa w ust. 2, w celu umożliwienia pobrania go przez kolejny podmiot prowadzący szkolenie tej osoby.

§ 19. Egzamin wewnętrzny składa się z części:

- 1) teoretycznej – przeprowadzanej w sali wykładowej przy użyciu testu komputerowego;
- 2) praktycznej – przeprowadzanej na placu manewrowym i w ruchu drogowym po uzyskaniu przez osobę szkoloną pozytywnego wyniku z części teoretycznej egzaminu – jeżeli jest wymagana.

§ 20. 1. Zakres części teoretycznej egzaminu wewnętrznego, liczba pytań egzaminacyjnych, ich tematyka, sposób oceny części teoretycznej egzaminu wewnętrznego oraz czas jego przeprowadzenia są zgodne ze sposobem przeprowadzania części teoretycznej egzaminu państwowego.

2. Informację o wyniku części teoretycznej egzaminu wewnętrznego, liczbie popełnionych błędów oraz dacie przeprowadzenia egzaminu, podpisaną przez instruktora lub wykładowcę, który przeprowadził część teoretyczną egzaminu wewnętrznego, i osobę szkoloną, umieszcza się w dokumentacji kandydata na kierowcę.

§ 21. 1. Zakres części praktycznej egzaminu wewnętrznego, kryteria oceny oraz czas trwania, z zastrzeżeniem ust. 2, są zgodne ze sposobem przeprowadzania części praktycznej egzaminu państwowego.

2. W trakcie przeprowadzania części praktycznej egzaminu wewnętrznego realizuje się wszystkie przewidziane dla egzaminu państwowego zadania egzaminacyjne, bez względu na liczbę popełnionych błędów, z wyjątkiem przypadku, gdy zachowanie osoby szkolonej zagraża bezpośrednio życiu i zdrowiu uczestników ruchu drogowego.

3. W trakcie części praktycznej egzaminu wewnętrznego instruktor wypełnia arkusz przebiegu części praktycznej egzaminu wewnętrznego i wyszczególnia w nim błędy popełnione przez osobę szkoloną; arkusz może być sporządzony w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu funkcjonalności systemu teleinformatycznego, przy czym wynik egzaminu wewnętrznego instruktor potwierdza podpisem elektronicznym albo unikalnym identyfikatorem i hasłem nadanymi w tym systemie.

4. Po zakończeniu części praktycznej egzaminu wewnętrznego instruktor przeprowadzający egzamin omawia z osobą szkoloną popełnione przez nią błędy.

5. W przypadku zakończenia egzaminu wewnętrznego z wynikiem negatywnym instruktor prowadzący ustala wraz z osobą szkoloną, na podstawie wypełnionego arkusza przebiegu części praktycznej egzaminu wewnętrznego, dalszy zakres szkolenia niezbędny do uzyskania wszystkich umiejętności.

6. Arkusz przebiegu części praktycznej egzaminu wewnętrznego podpisują instruktor przeprowadzający egzamin, instruktor, który prowadził szkolenie, i osoba szkolona.

7. Arkusz przebiegu egzaminu wewnętrznego otrzymuje osoba szkolona, a kopię arkusza pozostawia się w ośrodku szkolenia kierowców lub innym podmiocie prowadzącym szkolenie.

8. Jako arkusz przebiegu części praktycznej egzaminu wewnętrznego wykorzystuje się arkusz przebiegu części praktycznej egzaminu państwowego stosowany do przeprowadzania egzaminów państwowych.

Rozdział 4

Szkolenie instruktorów i wykładowców

§ 22. Podmiot, o którym mowa w art. 35 ust. 1 ustawy, przyjmując kandydata na instruktora lub instruktora na kurs:

- 1) rejestruje go przed rozpoczęciem szkolenia teoretycznego odpowiednio:
 - a) w książce ewidencji osób szkolonych, o której mowa w § 6 ust. 2 pkt 3,

²²⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 23.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 10 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4.

- b) w dzienniku lekcyjnym kursu, wpisując:
- imię i nazwisko kandydata na instruktora lub instruktora, wraz z kategoriami, w których zakresie jest szkoleny, oraz numer PESEL albo datę urodzenia w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL,
 - rodzaj kursu,
 - wykaz zajęć teoretycznych,
 - imiona i nazwiska osób prowadzących zajęcia teoretyczne;
- 2) przed rozpoczęciem zajęć praktycznych wydaje mu kartę przeprowadzonych zajęć, stosowaną na kursie dla kandydatów na instruktorów, której wzór jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 23. 1. Liczbę godzin zajęć teoretycznych i praktycznych dla uczestników kursu kandydatów na instruktorów lub kursu uzupełniającego dla instruktorów ustala organizator kursu, przy czym nie może być ona mniejsza niż określona w tabeli nr 1.

Tabela nr 1

Poz.	Nazwa przedmiotu	Liczba godzin zajęć	
		teoretycznych	praktycznych
1	Psychologia	10	–
2	Metodyka nauczania	50	–
3	Prawo o ruchu drogowym	30	–
4	Technika kierowania pojazdem i obsługa pojazdu	18	–
5	Bezpieczeństwo ruchu drogowego	10	–
6	Zasady prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców	6	–
7	Technika i taktyka jazdy*)	2	5
8	Praktyka instruktorska	4	50**)
9	Razem	130	55**)

*) Nie dotyczy kategorii T oraz pozwolenia.
 **) Należy uwzględnić dodatkowo liczbę godzin zajęć odpowiednią do zakresu szkolenia kandydata określoną w tabeli nr 2.

2. W zakresie przedmiotu określonego w tabeli nr 1:

- 1) w poz. 1 – powinny być ujęte tematy:
- a) podstawowe wiadomości z psychologii ogólnej,
 - b) kandydat na kierowcę lub motorniczego i jego charakterystyka,
 - c) wybrane zagadnienia z psychologii ruchu drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na funkcje percepcyjne, podejmowane decyzje, czas reakcji lub zmianę zachowania kierującego pojazdem w szczególności:
 - alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu,
 - wahań stanu emocjonalnego,
 - zmęczenia,
 - zagrożeń występujących w ruchu drogowym,
 - d) praktyczne wykorzystanie wiedzy z psychologii w szkoleniu kandydatów na kierowców lub motorniczych, ze szczególnym uwzględnieniem oceny predyspozycji kandydata na kierowcę lub motorniczego do kierowania pojazdem,
 - e) etyka zawodu instruktora i wykładowcy;
- 2) w poz. 2 – powinny być ujęte tematy:
- a) proces nauczania,
 - b) szkolenie dorosłych – motywacja,

- c) ocenianie kwalifikacji kandydata na kierowcę i ustalenie wymiaru czasu szkolenia niezbędnego do osiągnięcia celów określonych w programach szkolenia kandydatów na kierowców lub motorniczych,
 - d) formy i metodyka prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych ujętych w programie szkolenia kandydatów na kierowców lub motorniczych, w szczególności:
 - podział tematyczny zajęć w poszczególnych kategoriach prawa jazdy lub pozwolenia,
 - podział wymiaru czasu szkolenia,
 - kolejność realizacji zajęć,
 - e) organizacja zajęć – środki dydaktyczne;
- 3) w poz. 3 – powinny być ujęte tematy:
- a) wybrane problemy interpretacyjne przepisów ruchu drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - zachowania ostrożności i właściwej postawy w stosunku do innych uczestników ruchu,
 - zachowania bezpiecznych prędkości i odstępów między pojazdami podczas jazdy w różnych warunkach atmosferycznych i po różnych nawierzchniach jezdni,
 - zagrożeń związanych z ruchem drogowym, w szczególności prowadzeniem pojazdu w różnych warunkach widoczności, niedoświadczeniem innych uczestników ruchu, podczas przewozu osób i rzeczy,
 - b) omówienie wybranych zagadnień:
 - których znajomość powinna być sprawdzana na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczych,
 - występujących w pytaniach egzaminacyjnych stosowanych w części teoretycznej egzaminu państwowego;
- 4) w poz. 4 – powinny być ujęte tematy:
- a) przygotowanie się do jazdy oraz zasady używania mechanizmów sterowania pojazdem,
 - b) bezpieczne prowadzenie pojazdu i wykonywanie manewrów na drodze,
 - c) zachowanie wobec innych uczestników ruchu,
 - d) przewidywanie rzeczywistych lub potencjalnych zagrożeń na drodze oraz skuteczne reagowanie na nie,
 - e) dynamika i kultura jazdy,
 - f) zasady wykonywania czynności kontrolno-obsługowych pojazdu z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska,
 - g) jazda energooszczędna;
- 5) w poz. 5 – powinny być ujęte tematy:
- a) organy administracji publicznej zajmujące się problematyką ruchu drogowego i ich zadania,
 - b) akty prawne odnoszące się do kierujących pojazdami,
 - c) stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w kraju i województwie,
 - d) kontrola ruchu drogowego, zatrzymywanie i cofanie uprawnień do kierowania pojazdami,
 - e) ubezpieczenia komunikacyjne oraz zawodowe;
- 6) w poz. 6 – powinny być ujęte tematy:
- a) rozpoczęcie działalności ośrodka szkolenia kierowców,
 - b) rozpoczęcie pracy instruktora,
 - c) zarządzanie ośrodkiem szkolenia kierowców,
 - d) prowadzenie dokumentacji,
 - e) nadzór nad prowadzeniem szkolenia kandydatów na kierowców lub motorniczych;
- 7) w poz. 7 powinien być ujęty temat – technika i taktyka jazdy realizowane w ośrodku doskonalenia techniki jazdy, o którym mowa w art. 112 ust. 1 pkt 2 ustawy;
- 8) w poz. 8 – powinny być ujęte tematy:
- a) organizacja zajęć,

- b) pokaz przeprowadzenia 10 różnych tematycznie zajęć teoretycznych dla kandydatów na kierowców lub motorniczych – z uwzględnieniem różnych kategorii prawa jazdy, na które jest prowadzone szkolenie,
- c) prezentacja przez każdego słuchacza kursu co najmniej 5 wybranych zajęć teoretycznych, o których mowa w lit. b – czas każdej prezentacji 45 minut,
- d) udział w charakterze obserwatora w co najmniej 20 zajęciach teoretycznych prowadzonych w ośrodku szkolenia kierowców,
- e) pokaz przeprowadzenia 5 godzin zajęć praktycznych dla kandydatów na kierowców w zakresie uprawnień objętych nauczaniem – pokaz przeprowadza się 2 godziny na placu manewrowym i 3 godziny w ruchu miejskim,
- f) udział w charakterze obserwatora w zajęciach praktycznych prowadzonych w ruchu miejskim w ośrodku szkolenia kierowców w liczbie godzin określonej w tabeli nr 2:

Tabela nr 2

Poz.	Zakres objęty nauczaniem	Liczba godzin zajęć ^{*)}
1	Kat. A	10
2	Kat. B, C, C1, D1, T, B+E, C1+E, D1+ E, T lub pozwolenie	30
3	Kat. C+E, D+E	15
4	Kat. D	25
*) Podane wartości odnoszą się oddzielnie do każdej kategorii prawa jazdy.		

- g) przeprowadzenie przez kandydata na instruktora lub instruktora na placu manewrowym ośrodka szkolenia kierowców z udziałem kandydata na kierowcę lub motorniczego co najmniej 10 zajęć praktycznych w zakresie każdej kategorii prawa jazdy lub pozwolenia, objętych szkoleniem,
- h) przeprowadzenie przez kandydata na instruktora lub instruktora w ruchu drogowym z udziałem kandydata na instruktora co najmniej 4 godzin zajęć praktycznych w zakresie każdej kategorii prawa jazdy lub pozwolenia, objętych szkoleniem; realizując szkolenie, jedna osoba występuje w charakterze kandydata na kierowcę, a druga w charakterze instruktora nauki jazdy; zajęcia odbywają się pod nadzorem wykładowcy,
- i) podsumowanie zajęć.

3. Zajęcia określone w ust. 2 pkt 8:

- 1) lit. a, b, e, i – prowadzi wykładowca;
- 2) lit. c, g – prowadzi indywidualnie każdy kandydat na instruktora lub instruktor pod nadzorem wykładowcy;
- 3) lit. d, f – prowadzi się w grupach 1–5 osób pod nadzorem wykładowcy.

4. Zajęcia z przedmiotu „Praktyka instruktorska” mogą być rozpoczęte po zakończeniu zajęć z przedmiotów określonych w poz. 1–4 tabeli nr 1.

§ 24. Szkolenie jest prowadzone przez właściwych specjalistów, w tym w szczególności w zakresie przedmiotów:

- 1) „Technika kierowania pojazdem i obsługa pojazdu” – posiadających uprawnienia instruktora, egzaminatora lub instruktora techniki jazdy oraz co najmniej 5 lat praktyki zawodowej w zakresie szkolenia lub egzaminowania kandydatów na kierowców w zakresie objętym szkoleniem lub doskonalenia techniki jazdy w zakresie objętym szkoleniem;
- 2) „Zasady prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców” – posiadających uprawnienia instruktora w zakresie objętym szkoleniem oraz co najmniej 5-letnią praktykę w kierowaniu ośrodkiem szkolenia kierowców;
- 3) „Praktyka instruktorska” – posiadających uprawnienia instruktora w zakresie objętym szkoleniem i praktykę zawodową w zakresie prowadzenia szkolenia kandydatów na kierowców od co najmniej 5 lat.

§ 25. Godziny zajęć teoretycznych równają się 45 minutom, a zajęć praktycznych – 60 minutom.

§ 26. 1. Kurs uzupełniający dla instruktorów obejmuje zajęcia z przedmiotów określonych w tabeli nr 1 w poz. 7 i 8 w zakresie właściwym dla uprawnień instruktora w danej kategorii prawa jazdy.

2. Kurs uzupełniający dla wykładowców obejmuje zajęcia z przedmiotów określonych w tabeli nr 1 w poz. 3–5 i 8 w zakresie właściwym dla uprawnień wykładowcy w danej kategorii prawa jazdy. Zajęcia z przedmiotu „Praktyka instruktorska” dla wykładowców prowadzi się wyłącznie w zakresie zajęć teoretycznych.

§ 27. Po zakończeniu kursu wykładowcy odnotowują dla poszczególnych przedmiotów końcowy wynik szkolenia osoby, oznaczając wynik pozytywny literą „P”, a negatywny literą „N”:

- 1) w dzienniku lekcyjnym – jeżeli są to zajęcia teoretyczne;
- 2) na karcie przeprowadzonych zajęć stosowanej na kursie dla kandydatów na instruktorów – jeżeli są to zajęcia praktyczne.

§ 28. W przypadku przerwania lub zakończenia szkolenia karta przeprowadzonych zajęć podlega zwrotowi do jednostki prowadzącej szkolenie, która ją wydała.

§ 29. 1. Zaświadczenie o ukończeniu kursu podstawowego dla kandydatów na instruktorów lub kursu uzupełniającego dla instruktorów podpisuje kierownik podmiotu prowadzącego szkolenie, o którym mowa w art. 35 ust. 1 ustawy.

2. Egzamin końcowy obejmuje sprawdzenie znajomości wybranych zagadnień z następujących przedmiotów: „Psychologia”, „Metodyka nauczania”, „Prawo o ruchu drogowym”, „Technika kierowania pojazdem i obsługa pojazdu”, „Technika i taktyka jazdy”, oraz prezentacje wybranych jednostek lekcyjnych realizowanych na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczek.

3. Wyniki egzaminu końcowego wpisuje się w dzienniku lekcyjnym, oddzielnie dla każdej osoby i kategorii prawa jazdy lub pozwolenia, przez umieszczenie litery:

- 1) „P” – jeżeli wynik jest pozytywny;
- 2) „N” – jeżeli wynik jest negatywny;
- 3) „X” – jeżeli osoba nie przystąpiła do egzaminu.

4. Wzór zaświadczenia o ukończeniu kursu kwalifikacyjnego dla kandydatów na instruktorów lub wykładowców jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 30. 1. Książka ewidencji osób szkolonych powinna być przechowywana przez jednostkę prowadzącą szkolenie przez okres 10 lat od dnia dokonania w niej ostatniego wpisu, a w przypadku rezygnacji z prowadzenia szkolenia – przekazana właściwemu organowi prowadzącemu nadzór, w celu archiwizacji.

2. W razie utraty książki ewidencji osób szkolonych lub zniszczenia w stopniu powodującym jej nieczytelność podlega ona każdorazowo odtworzeniu w zakresie kart przeprowadzonych zajęć posiadanych przez podmiot, o którym mowa w art. 35 ust. 1 ustawy.

3. Dzienniki lekcyjne i karty przeprowadzonych zajęć przechowuje się przez okres 10 lat.

§ 31. Do kursów dla kandydatów na wykładowców i wykładowców stosuje się odpowiednio przepisy § 22–30.

Rozdział 5

Warsztaty doskonalenia zawodowego instruktorów i wykładowców

§ 32. 1. Warsztaty doskonalenia zawodowego instruktorów i wykładowców, o których mowa w art. 35 ust. 6 ustawy, obejmują:

- 1) zajęcia teoretyczne i zajęcia praktyczne – w przypadku warsztatów dla instruktorów lub
- 2) zajęcia teoretyczne – w przypadku warsztatów dla wykładowców.

2. Zajęcia teoretyczne obejmują co najmniej:

- 1) uzupełnienie wiedzy w zakresie następujących przedmiotów:
 - a) „Psychologia” – 1 godzina zajęć teoretycznych,

- b) „Metodyka nauczania” – 1 godzina zajęć teoretycznych,
 - c) „Prawo o ruchu drogowym” – 1 godzina zajęć teoretycznych,
 - d) „Technika kierowania pojazdem i obsługa pojazdu” – 1 godzina zajęć teoretycznych,
 - e) „Bezpieczeństwo ruchu drogowego” – 1 godzina zajęć teoretycznych,
 - f) „Zasady prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców” – 1 godzina zajęć teoretycznych;
- 2) omówienie najczęstszych błędów popełnianych przez instruktorów podczas prowadzenia szkolenia kandydatów na kierowców – co najmniej 2 godziny zajęć teoretycznych;
- 3) omówienie najczęstszych błędów popełnianych przez kandydatów na kierowców i motorniczych podczas egzaminu państwowego – co najmniej 2 godziny zajęć teoretycznych.

§ 33. Zajęcia praktyczne obejmują co najmniej następujące tematy:

- 1) przeprowadzenie, pod nadzorem instruktora prowadzącego warsztaty, części praktycznej szkolenia dla kandydatów na kierowców przeprowadzanej na placu manewrowym, przy czym uczestnicy warsztatów występują w charakterze kandydatów na kierowców lub motorniczych – co najmniej 1 godzina zajęć praktycznych;
- 2) przeprowadzenie, pod nadzorem instruktora prowadzącego warsztaty, części praktycznej szkolenia dla kandydatów na kierowców lub motorniczych przeprowadzanej w ruchu drogowym, przy czym uczestnicy warsztatów występują w charakterze kandydatów na kierowców lub motorniczych – co najmniej 1 godzina zajęć praktycznych;
- 3) ocena sposobu przeprowadzania szkolenia kandydatów na kierowców przez instruktora prowadzącego warsztaty oraz wspólne omówienie błędów popełnionych przez instruktorów – co najmniej 2 godziny zajęć praktycznych.

§ 34. Po zakończeniu warsztatów:

- 1) instruktor otrzymuje zaświadczenie, o którym mowa w art. 37 ust. 1 pkt 3 ustawy;
- 2) wykładowca otrzymuje zaświadczenie, o którym mowa w art. 38 ust. 5 pkt 3 ustawy.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 35. 1. Szkolenia rozpoczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia kontynuuje się na dotychczasowych zasadach.

2. Zaświadczenia o ukończeniu szkolenia wydane na podstawie dotychczasowych przepisów uznaje się za spełniające wymagania niniejszego rozporządzenia.

§ 36. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia²⁴⁾, z wyjątkiem przepisów § 3 ust. 4 i 5, § 6 ust. 2 pkt 4 oraz § 7, które wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2016 r.²⁵⁾

²⁴⁾ Rozporządzenie zostało ogłoszone w dniu 4 marca 2016 r.

²⁵⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie szkolenia osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, instruktorów i wykładowców (Dz. U. poz. 1019), które na podstawie art. 14 ustawy z dnia 26 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o kierujących pojazdami (Dz. U. poz. 970 oraz z 2015 r. poz. 2183) utraciło moc z dniem 25 lutego 2016 r.

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM SZKOLENIA DLA OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O UPRAWNIENIA
DO KIEROWANIA POJAZDAMI SILNIKOWYMI, MOTOROWERAMI LUB TRAMWAJAMI

I. Szczegółowy program szkolenia teoretycznego dla osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi, motorowerami lub tramwajami				
Lp.	Dział	Temat		Uprawnienie
1	Zasady i przepisy służące bezpiecznemu poruszaniu się pojazdem po drodze publicznej	1.1	Znaki ostrzegawcze	AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, T i pozwolenie
		1.2	Znaki zakazu, nakazu	
		1.3	Znaki informacyjne, kierunku i miejscowości, uzupełniające	
		1.4	Znaki drogowe poziome	
		1.5	Sygnaly świetlne, sygnaly dawane przez kierującego ruchem	
		1.6	Włączanie się do ruchu, skrzyżowania równorzędne	
		1.7	Skrzyżowania ze znakami określającymi pierwszeństwo przejazdu	
		1.8	Skrzyżowania z sygnalizacją świetlną	
		1.9	Skrzyżowania lub przejścia dla pieszych, miejsca przystanków komunikacji publicznej	
		1.10	Pozycja pojazdu na drodze, wjazd i zjazd ze skrzyżowania, zatrzymanie i postój	
		1.11	Zmiana pasa ruchu, zmiana kierunku jazdy, bezpieczna jazda w tunelach	
		1.12	Wyprzedzanie	
		1.13	Omijanie, wymijanie, cofanie	
		1.14	Używanie świateł zewnętrznych i sygnałów pojazdu	
		1.15	Dodatkowe znaki drogowe dla kierującego tramwajem	pozwolenie
		1.16	Włączanie się do ruchu, wjazd i wyjazd do/z zajezdni/pętli tramwajowej, skrzyżowania równorzędne	pozwolenie
		1.17	Dopuszczalne prędkości pojazdu, ograniczenia	AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, T i pozwolenie
		1.18	Wyposażenie pojazdu związane z bezpieczeństwem, korzystanie z pasów, zagłówków i fotelików	B1, B, T i pozwolenie
		1.19	Wyposażenie pojazdu związane z bezpieczeństwem, wykorzystanie środków ochronnych, takich jak rękawice, obuwie, ubranie i kask	AM, A1, A2, A
		1.20	Wyposażenie pojazdu związane z bezpieczeństwem, masy i wymiary pojazdu	C1, C, D1, D
		1.21	Zasady odnoszące się do rodzaju transportu, czasu pracy i odpoczynku kierowcy, wykorzystanie tachografów	C1, C, D1, D

2	Zagrożenia związane z ruchem drogowym	2.1	Znaczenie zachowania szczególnej ostrożności w stosunku do innych użytkowników drogi, wysiadanie z pojazdu, zabezpieczenie pojazdu	AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, T i pozwolenie
		2.2	Zachowanie wobec pieszego, wobec osoby o ograniczonej możliwości poruszania się	
		2.3	Zachowanie wobec rowerzysty i dzieci	
		2.4	Zachowanie na przejazdach kolejowych i tramwajowych	
		2.5	Odstępy i hamowanie pojazdu	AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, T i pozwolenie
		2.6	Czynniki ryzyka związane z różnymi warunkami drogowymi, w szczególności ze zmianą tych warunków w zależności od pogody i pory dnia lub nocy, właściwości różnych typów dróg i związane z tym obowiązujące wymagania	AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, T i pozwolenie
		2.7	Różne pola widzenia kierowców	B1, B, C1, C, D1, D, T i pozwolenie
		2.8	Różne pola widzenia kierowców, widoczność kierowców motocykli	AM, A1, A2, A
		2.9	Technika kierowania pojazdem	AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, T i pozwolenie
		2.10	Wysiadanie z pojazdu, zabezpieczenie pojazdu	pozwolenie
3 ²⁶⁾	Postępowanie w sytuacjach nadzwyczajnych	3.1	Ogólne zasady określające zachowanie kierowcy w momencie awarii lub wypadku	AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, T i pozwolenie
		3.2	Udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej	AM, A1, A2, A, B1, B, T i pozwolenie
		3.3	Spostrzeganie, ocena sytuacji i podejmowanie decyzji, szczególnie w zakresie czasu reakcji oraz zmian w zachowaniu za kierownicą, spowodowanych wpływem alkoholu, leków i produktów leczniczych, stanem świadomości i zmęczeniem	AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, T i pozwolenie
		3.4	Akcje ratunkowe po wypadku	C1, C, D1, D
4	Obowiązki kierowcy i posiadacza pojazdu	4.1	Czynniki bezpieczeństwa odnoszące się do pojazdu, ładunku i przewożonych osób, odpowiedzialność kierowcy/posiadacza pojazdu	AM, A1, A2, A, B1, B, D1, D, T
		4.2	Czynniki bezpieczeństwa odnoszące się do pojazdu, ładunku i przewożonych osób, załadunek i rozładunek pojazdu, odpowiedzialność kierowcy/posiadacza pojazdu	C1, C
		4.3	Dokumenty dotyczące pojazdu i transportowe, wymagane w krajowym i międzynarodowym przewozie rzeczy i osób	C1, C, D1, D
		4.4	Obowiązki właściciela/posiadacza pojazdu, ubezpieczenia, wymagane dokumenty	AM, A1, A2, A, B1, B, T
		4.5	Aspekty mechaniczne związane z zachowaniem bezpieczeństwa na drodze	AM, A1, A2, A, B1, B, T
		4.6	Aspekty mechaniczne związane z zachowaniem bezpieczeństwa na drodze, konserwacja i naprawy bieżące	C1, C, D1, D

²⁶⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez § 1 pkt 11 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

II. Szczegółowy program szkolenia praktycznego na placu manewrowym i w ruchu drogowym dla osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi i motorowerami

Lp.	Dział	Temat	Uprawnienie	
1	Plac manewrowy	1.1 Przygotowywanie się do jazdy, sprawdzanie stanu technicznego podstawowych elementów pojazdu odpowiedzialnych bezpośrednio za bezpieczeństwo jazdy		
		1.1.1	Sprawdzanie stanu technicznego podstawowych elementów pojazdów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ruchu drogowego: a) poziom oleju w silniku, b) poziom płynu chłodzącego, c) poziom płynu hamulcowego, d) obecność płynu w spryskiwaczach, e) działanie sygnału dźwiękowego, f) działanie świateł pozycyjnych/postojowych, g) działanie świateł mijania, h) działanie świateł drogowych, i) działanie świateł hamowania „STOP”, j) działanie świateł cofania, k) działanie świateł kierunkowskazów, l) działanie świateł awaryjnych, m) działanie świateł przeciwmgławych tylnych. Temat jest realizowany odpowiednio do kategorii prawa jazdy, o którą ubiega się osoba szkolona	AM, A1, A2, A, B1, B, B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, T
		1.1.2	Ustawianie fotela, lusterek, zagłówków, zapinanie pasów bezpieczeństwa, upewnianie się, czy drzwi pojazdu są zamknięte. Temat jest realizowany odpowiednio do kategorii prawa jazdy, o którą ubiega się osoba szkolona	
		1.1.3	Wykorzystanie odpowiedniego stroju ochronnego	AM, A1, A2, A
		1.1.4	Sprawdzenie stanu łańcucha	
		1.1.5	Zdjęcie pojazdu z podpórki i przemieszczenie go przy unieruchomionym silniku oraz podparcie pojazdu na podpórce	
		1.1.6	Sprawdzenie mechanizmu sprzęgającego (w tym przewodów hamulcowych i elektrycznych), elementów przyczepy związanych z jej załadunkiem, sposobu zabezpieczenia ładunku	B+E, C1+E, C+E, D1+E, D+E, T
		1.1.7	Sprzęganie i rozsprzęganie przyczepy z pojazdem silnikowym	
		1.1.8	Sprawdzanie nadwozia, drzwi, wyjść awaryjnych, wymaganego wyposażenia	D1, D1+E, D, D+E
		1.2	Ruszanie z miejsca oraz jazda pasem ruchu do przodu i tyłu	
		1.2.1	Uruchamianie silnika pojazdu	B1, B, B+E, C1,
		1.2.2	Włączanie świateł odpowiednich do jazdy w ruchu drogowym	C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D,
		1.2.3	Upewnianie się o możliwości jazdy: wykluczenie prawdopodobieństwa spowodowania zagrożenia w ruchu drogowym, ocena sytuacji wokół pojazdu	D+E, T
		1.2.4	Płynne ruszanie	
		1.2.5	Jazda pasem ruchu do przodu i tyłu	
		1.2.6	Zatrzymanie pojazdu przed końcem i początkiem pasa ruchu	

		1.3	Parkowanie skośne	B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, T
		1.4	Parkowanie prostopadłe	B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, T
		1.5	Parkowanie równoległe	C1, C, D1, D
		1.6	Ruszanie z miejsca do przodu na wzniesieniu	AM, A1, A2, A, B1, B, B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, T
		1.7	Slalom wolny	AM, A1, A2, A
		1.8	Slalom szybki	AM, A1, A2, A
		1.9	Jazda po łukach w kształcie cyfry 8	AM, A1, A2, A
		1.10	Ominięcie przeszkody	A1, A2, A
2	Ruch drogowy	2.1	Wjazd na drogę z obiektu przydrożnego	AM, A1, A2, A, B1, B, B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, T
		2.2	Jazda drogami dwukierunkowymi jednojezdniowymi o różnej liczbie wyznaczonych i niewyznaczonych pasów ruchu, posiadającymi odcinki proste i łuki, wzniesienia i spadki, obniżone i podwyższone dopuszczalne prędkości	
		2.3	Jazda drogami dwukierunkowymi dwujezdniowymi o różnej liczbie wyznaczonych i niewyznaczonych pasów ruchu, posiadającymi odcinki proste i łuki, wzniesienia i spadki, obniżone i podwyższone dopuszczalne prędkości	
		2.4	Jazda drogami jednokierunkowymi o różnej liczbie wyznaczonych i niewyznaczonych pasów ruchu	
		2.5	Przejazd przez skrzyżowania równorzędne	
		2.6	Przejazd przez skrzyżowania oznakowane znakami ustalającymi pierwszeństwo przejazdu	
		2.7	Przejazd przez skrzyżowania z sygnalizacją świetlną	
		2.8	Przejazd przez skrzyżowania, na których ruch odbywa się wokół wyspy	
		2.9	Przejazd przez skrzyżowania dwupoziomowe*)	
		2.10	Przejazd przez przejścia dla pieszych	
		2.11	Parkowanie skośne	B1, B
		2.12	Parkowanie prostopadłe	
		2.13	Parkowanie równoległe	
		2.14	Przejazd przez tunel*)	AM, A1, A2, A, B1, B, B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, T
		2.15	Przejazd przez torowisko tramwajowe**) i kolejowe*)	
		2.16	Przejazd obok przystanku tramwajowego**) i autobusowego	
		2.17	Wykonanie manewru wyprzedzania	
		2.18	Wykonanie manewru omijania	
		2.19	Wykonanie manewru wymijania	
		2.20	Wykonanie manewru zmiany pasa ruchu	
		2.21	Wykonanie manewru zmiany kierunku jazdy w lewo	
		2.22	Wykonanie manewru zmiany kierunku jazdy w prawo	
		2.23	Wykonanie manewru zawracania na skrzyżowaniu	
		2.24	Wykonanie manewru zawracania na drodze jednojezdniowej dwukierunkowej	B1, B

		2.25	Hamowanie od prędkości co najmniej 50 km/h do zatrzymania we wskazanym miejscu	A1, A2, A, B1, B, B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E
		2.26	Hamowanie wykonywane w sytuacjach awaryjnych	AM, A1, A2, A,
		2.27	Zmiana biegów właściwa dla energooszczędnej jazdy	B1, B, B+E, C1, C1+E, C, C+E,
		2.28	Korzystanie z momentu obrotowego silnika podczas hamowania – stosowanie hamowania silnikiem	D1, D1+E, D, D+E, T
<p>*) Jeżeli są dostępne. Ocenę dostępności przejazdu przez torowisko kolejowe, skrzyżowanie dwupoziomowe lub tunel, położone w odległości większej niż 2,5 km od placu manewrowego ośrodka szkolenia kierowców, dokonuje instruktor, biorąc pod uwagę w szczególności: przeciętny czas trwania jazdy w ruchu drogowym, ograniczenia w ruchu, natężenie ruchu, zdarzenia drogowe.</p> <p>**) Dotyczy miast z komunikacją tramwajową.</p>				

III. Szczegółowy program szkolenia praktycznego na placu manewrowym i w ruchu drogowym dla osób ubiegających się o pozwolenie na kierowanie tramwajem

Lp.	Dział	Temat	
1	Plac manewrowy	1.1	Załączenie wagonu, sprawdzanie stanu technicznego podstawowych elementów pojazdu odpowiedzialnych bezpośrednio za bezpieczeństwo jazdy
		1.1.1	Załączenie wagonu
		1.1.2	Sprawdzanie stanu technicznego oraz działania podstawowych elementów pojazdów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ruchu drogowego: a) hamulców elektrodynamicznych, b) hamulców szynowych, c) hamulców postojowych, d) sygnału dźwiękowego, e) przetwornicy, f) pantografu, g) piasecznicy, h) drzwi, w tym blokady jazdy, i) połączenia międzywagonowego, j) świateł pozycyjnych/postojowych, k) świateł mijania, l) świateł drogowych, m) świateł hamowania „STOP”, n) świateł cofania, o) świateł kierunkowskazów, p) świateł awaryjnych, q) oświetlenia wnętrza wagonu
		1.2	Jazda do przodu i do tyłu
		1.2.1	Płynne ruszanie
		1.2.2	Jazda do przodu i do tyłu
		1.2.3	Zatrzymywanie wagonu w określonych miejscach
		1.3	Dojazd do zwrotnicy i ustawienie jej na pożądaną stronę oraz przejazd
		1.4	Jazda awaryjna jednym wagonem lub przy wykorzystaniu jednej z grup silników
		1.5	Wjazd na stanowisko postojowe (rozłączenie wagonu)
2	Ruch drogowy	2.1	Dojazd do zwrotnicy i ustawienie jej na pożądaną stronę oraz przejazd
		2.2	Przejazd pod izolatorem sekcyjnym
		2.3	Włączanie się do ruchu z pętli/zajezdni
		2.4	Jazda torowiskiem wydzielonym i niewydzielonym
		2.5	Przejazd przez skrzyżowania równorzędne
		2.6	Przejazd przez skrzyżowania oznakowane znakami ustalającymi pierwszeństwo przejazdu

	2.7	Przejazd przez skrzyżowania z sygnalizacją świetlną
	2.8	Przejazd przez skrzyżowania, na których ruch odbywa się wokół wyspy
	2.9	Przejazd przez przejścia dla pieszych
	2.10	Przejazd przez torowisko tramwajowe*) i kolejowe*)
	2.11	Przejazd przez tunel*)
	2.12	Przejazd obok przystanku tramwajowego i autobusowego
	2.13	Wykonanie manewru wyprzedzania
	2.14	Wykonanie manewru omijania
	2.15	Wykonanie manewru wymijania
	2.16	Wykonanie manewru zmiany pasa ruchu lub przejazd na skos (przecinanie) jezdni
	2.17	Wykonanie manewru zmiany kierunku jazdy w lewo i prawo
	2.18	Hamowanie od prędkości co najmniej 35 km/h do zatrzymania we wskazanym miejscu
	2.19	Jazda energooszczędna

*) Jeżeli są dostępne. Ocenę dostępności przejazdu przez torowisko kolejowe, skrzyżowanie dwupoziomowe lub tunel, położone w odległości większej niż 2,5 km od placu manewrowego ośrodka szkolenia kierowców, dokonuje instruktor, biorąc pod uwagę w szczególności: przeciętny czas trwania jazdy w ruchu drogowym, ograniczenia w ruchu, natężenie ruchu, zdarzenia drogowe.

WZÓR KSIĄŻKI EWIDENCJI OSÓB SZKOLONYCH

Format A4, układ pionowy

strona 1

Data założenia

.....
(pieczęć ośrodka szkolenia kierowców)**Książka ewidencji osób szkolonych nr*)**

Poz	Data rozpoczęcia szkolenia	Nazwisko i imię	Nr PESEL / data urodzenia	Kategorie	Nr instruktora prowadzącego	Data zakończenia szkolenia	Liczba godz. zajęć		Nr zaświadczenia	P/U
							teoret.	prakt.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										
21										
22										
23										
24										
25										

Objaśnienia

.....
(podpis i pieczęć kierownika ośrodka szkolenia kierowców)

*)1) Wpisać kolejny numer zakładanej książki łamany przez rok jej założenia.

2) Rubryki 2–6 i 11 wypełnia się w dniu rozpoczęcia przez osobę szkolenia, a 7–10 po wydaniu jej zaświadczenia o ukończeniu kursu lub zakończeniu szkolenia.

3) W rubryce 4 datę urodzenia można wpisać tylko osobom, które nie mają nadanego numeru PESEL.

4) W rubryce 11 wpisać literę „P” – szkolenie podstawowe, literę „U” – szkolenie uzupełniające.

**WZÓR KARTY PRZEPROWADZONYCH ZAJĘĆ STOSOWANEJ NA KURSIE DLA KANDYDATÓW
NA KIEROWCÓW LUB MOTORNICZYCH**

Format A5 lub A4

strona 1

Karta przeprowadzonych zajęć		Data wydania.....								
..... (nazwa ośrodka szkolenia kierowców wydającego kartę)										
w zakresie prawa jazdy kategorii/pozwolenia ¹⁾ na kursie dla kandydatów na kierowców lub motorniczych										
Osoba:	Poz.	2)		Numer instruktora prowadzącego:						
	Książka nr									
Nazwisko										
Imię			Nr PESEL/data ur. ³⁾							
				4)						
Poz.	Data	Godzina		Licz. godzin	Licz. km ⁵⁾	T / P ⁶⁾	Nr instruktora ⁷⁾	Nr rejestracyjny pojazdu szkoleniowego	Podpis instruktora ⁷⁾	Podpis osoby szkolonej
		rozp.	zak.							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										

Objaśnienia:

- 1) Niepotrzebne skreślić.
- 2) Wpisać wszystkie numery pozycji, pod którymi osoba jest zarejestrowana w książce ewidencji osób szkolonych, i numer tej książki lub kolejny numer karty, jeżeli zajęcia prowadzone są w ośrodku szkolenia.
- 3) Datę urodzenia można wpisać tylko osobom, które nie mają nadanego numeru PESEL.
- 4) Rubrykę 11 wypełnia osoba szkolona, a rubryki 4–10 instruktor – po przeprowadzonych zajęciach. Rubrykę 2 i 3 wypełnia instruktor przed rozpoczęciem zajęć.
- 5) Wpisać liczbę przejechanych w ruchu drogowym kilometrów.
- 6) Wpisać rodzaj przeprowadzonych zajęć T – teoria, P – praktyka.
- 7) Lub osoby, o której mowa w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2195, z późn. zm.), lub wykładowcy.

²⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 12 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4; wszedł w życie z dniem 31 października 2016 r.

1	2	3	4	5	6	7	8					9	10	11
21														
22														
23														
24														
25														
26														
27														
28														
29														
30														
31														
32														
33														
34														
35														
36														
37														
38														
39														
40														
41														
42														
43														
44														
45														
46														
47														
48														
49														
50														

Potwierdzam uzyskanie wyniku pozytywnego z części teoretycznej egzaminu wewnętrznego.

.....
(podpis, imię, nazwisko i numer instruktora)

Potwierdzam uzyskanie wyniku pozytywnego z części praktycznej egzaminu wewnętrznego.

.....
(podpis, imię, nazwisko i numer instruktora)

.....
(podpis, imię i nazwisko kierownika ośrodka szkolenia kierowców)

WZÓR ZAŚWIADCZENIA O UKOŃCZENIU KURSU KWALIFIKACYJNEGO DLA KANDYDATÓW NA INSTRUKTORÓW LUB WYKŁADOWCÓW

Układ pionowy, format A5

<p>..... (pieczęć jednostki szkolącej)</p>	<p>Data wydania</p>																				
<p>Zaświadczenie nr¹⁾</p> <p>o ukończeniu kursu kwalifikacyjnego dla kandydatów na instruktorów lub wykładowców</p>																					
<p>Pan(i)</p> <p style="text-align: center;">(nazwisko) (imię)</p>																					
<p>Nr PESEL/data urodzenia <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>²⁾</p>																					
<p>zarejestrowany(na) w książce ewidencji osób szkolonych nrpoz.....</p>																					
<p>posiadający(ca):</p> <p>prawo jazdy kategorii³⁾ nr</p> <p>pozwolenie nr⁴⁾</p> <p>odbył(a) szkolenie podstawowe / dodatkowe:⁴⁾</p>																					
Poz.	Kategorie ³⁾ Pozwolenie ⁴⁾	Data rozpoczęcia szkolenia	Data zakończenia szkolenia	Liczba godzin zajęć		Podpis przewodniczącego komisji															
				teoretycznych	praktycznych																
1	2	3	4	5	6	7															
1																					
2																					
3																					
<p>i został(a) uznany(na) za przygotowanego(ną) do złożenia egzaminu przed komisją powołaną przez wojewodę.</p>																					
<p>Objaśnienia:</p>				<p>..... (podpis i pieczęć kierownika jednostki szkolącej)</p>																	
<p>¹⁾ Wpisać kolejny numer zaświadczenia łamany przez rok jego wydania. ²⁾ Datę urodzenia można wpisać tylko osobom, które nie mają nadanego numeru PESEL. ³⁾ Wpisać oznaczenia literowe kategorii prawa jazdy. ⁴⁾ Niepotrzebne skreślić.</p>																					